

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA

NEPRIKLAUSOMŲ EKSPERTŲ PATARIAMOSIOS TARYBOS, SUKURTOS
MINISTRO PIRMININKO 2020 M. GRUODŽIO 18 D. POTVARKIU NR. 183,
PASITARIMO PROTOKOLAS

2021-10-13 Nr. LV-428

Vilnius

PASITARIMO DATA – 2021 m. spalio 11 d. 16.00 val.

PASITARIMO DALYVIAI:

Nepriklausomų ekspertų patiriamosios tarybos nariai:

- Mindaugas Degutis – Vilniaus universiteto Rinkodaros katedros Ekonomikos ir verslo administravimo fakulteto docentas
- Gytis Dudas – Geteborgo pasaulinės biologinės įvairovės centro mokslininkas, Lietuvos SARS-CoV-2 sekoskaitos projekto atstovas
- Ligita Jančorienė – viešosios įstaigos Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų Infekcinių ligų centro vadovė
- Vidmantas Janulevičius – Lietuvos pramonininkų konfederacijos prezidentas
- Valdas Pečeliūnas – viešosios įstaigos Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų direktorius medicinai
- Andrius Romanovskis – Lietuvos verslo konfederacijos prezidentas
- Mindaugas Stankūnas – Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Sveikatos vadybos katedros profesorius
- Marius Strioga – Nacionalinio vėžio instituto Imunologijos laboratorijos vyresnysis mokslo darbuotojas
- Paulius Skruibis – Vilniaus universiteto Psichologijos instituto docentas, Suicidologijos tyrimų centro vadovas
- Kęstutis Štaras – viešosios įstaigos Centro poliklinikos direktorius
- Aurelija Žvirblienė – Vilniaus universiteto Gyvybės mokslų centro Biotechnologijos instituto imunologijos ir ląstelės biologijos skyriaus vedėja

Kiti dalyviai:

- Ingrida Šimonytė – Ministrė Pirmininkė
- Giedrė Balčytytė – Vyriausybės kanclerė
- Živilė Simonaitytė – sveikatos apsaugos viceministrė
- Jurgita Grebenkovienė – Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – SAM) kanclerė
- Ana Selčinskienė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kanclerė
- Aidas Aldauskas – Švietimo mokslo ir sporto ministerijos Švietimo kokybės ir regioninės politikos departamento direktorius
- Živilė Gudlevičienė – Ministro Pirmininko patarėja
- Aistė Kairienė – Ministro Pirmininko patarėja
- Vaidas Navickas – Ministro Pirmininko patarėjas
- Rasa Jakilaitienė – Ministro Pirmininko patarėja
- Aistis Šimaitis – Vyriausybės kanceliarijos Projektų valdymo grupės projektų vadovas
- Audrius Ščeponavičius – SAM Visuomenės sveikatos departamento direktorius
- Loreta Ašoklienė – SAM Sveikatos stiprinimo skyriaus vedėja
- Renata Surovec – Vyriausybės kanceliarijos Ryšių su visuomene skyriaus vedėja
- Eglė Neciunskienė – Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės vadovė
- Aurelija Urbonienė – Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės patarėja

1. SVARSTYTA. Dėl trečiosios (stiprinamosios) vakcinės dozės skyrimo 18+ ir vyresniems gyventojams, *Janssen* vakcinės antrosios dozės ir *Spikevax (Moderna)* vakcinės tolesnio skyrimo.

L. Jančorienė pristatė naujausią informaciją apie EMA sprendimą skirti **trečiąją (stiprinamąją) vakcinės dozę visiems suaugusiems gyventojams (18+ metų)**. 2021 m. spalio 4 d. EMA paskelbė, kad COVID-19 RNR platformos *Comirnaty (BioNTech/Pfizer)* ir *Spikevax (Moderna)* vakcinų trečioji (stiprinamoji) dozė gali būti skiriama:

Asmenims, kurių silpna imuninė sistema (nesusidarius antikūnų ar susidarius jų nepakankamam kiekiui), praėjus mažiausiai 28 dienoms po visos vakcinacijos (po antrosios dozės). Tikimasi, kad trečioji dozė sustiprins šių asmenų apsaugą nuo COVID-19 infekcijos;

Turint pakankamai duomenų, kad antikūnų titrai ženkliai padidėja 18–55 metų asmenims, suleidus stiprinamąją dozę praėjus 6 mėnesiams po skiepijimo pagal visą vakcinacijos schemą, rekomenduojama visiems 18+ metų asmenims skirti trečiąją (stiprinamąją) vakcinės dozę, revakcinacijai pasirenkant *Comirnaty (BioNTech/Pfizer)* vakciną.

EMA pažymi, kad atskirų šalių Vyriausybės turėtų parengti oficialias rekomendacijas (šalių apsisprendimu) dėl trečiosios vakcinės dozės naudojimo įvertinus ir turimus duomenis apie trečiosios dozės efektyvumą, ir ilgalaikių tyrimo duomenų dėl vakcinų saugumo trūkumą, atidžiai kontroliuojant individualią riziką dėl širdies raumens uždegimo (miokardito) ar kitų retų galimų būklių. EMA, kaip ir visų vaistinių preparatų atveju, taip pat toliau tęsia COVID-19 vakcinų efektyvumo ir saugumo tyrimus.

Ekspertai pažymėjo, kad revakcinacijos poreikis turi būti vertinamas atsižvelgiant į individualią asmens ar darbo pobūdžio riziką.

Apžvelgti ir turimi duomenys dėl ***Janssen* vakcinės antrosios dozės**. Esami duomenys rodo, kad *Janssen* vakcinų pakankama apsauga po vienos dozės išlieka 6 ir daugiau mėn. Šiuo metu kompanija atlieka tyrimus skiriant antrąją dozę po 2 arba po 6 mėnesių. Preliminarūs tyrimų rezultatai rodo, kad papildomos vakcinės dozės sustiprina imunitetą, sprendimas dėl revakcinacijos *Janssen* vakcina gali būti paremtas pagal šalyse esamą epidemiologinę situaciją.

Pasirodė pranešimų, kad dėl pasireiškusių miokardito atvejų berniukams ir jauniems vyrams po antrosios dozės kai kurios šalys atsisakė naudoti ***Spikevax (Moderna)* vakciną**. Šiaurės šalių tyrimų duomenys apie *Spikevax (Moderna)* vakcinės sukeltas nepageidaujamas reakcijas pateikti Europos vaistų agentūrai (EVA) ir šiuo metu nagrinėjami, tačiau sprendimų dar nėra.

- Islandija skiepijo *Spikevax (Moderna)* vakcina po *Janssen* vakcinės, taip pat revakcinavo senus ir turinčius silpną imunitetą asmenis. Šiuo metu sustabdė skiepijimą *Spikevax (Moderna)* vakcina, nes turi pakankamai *Comirnaty (BioNTech/Pfizer)* vakcinės;
- Danija ir Norvegija sustabdė jaunesnių nei 18 m. asmenų skiepijimą *Spikevax (Moderna)* vakcina;
- Švedija ir Suomija sustabdė jaunesnių nei 30 m. asmenų skiepijimą *Spikevax (Moderna)* vakcina.

Moderna gamintojai šiuo metu yra pateikę paraišką FDA dėl dvigubai mažesnės vakcinės dozės (50 µg) naudojimo revakcinacijai. Todėl tikėtina, kad revakcinacijai bus siūloma mažesnė vakcinės dozė.

Ekspertai siūlo surinkti daugiau duomenų dėl šių abiejų vakcinų – *Janssen* ir *Spikevax (Moderna)* efektyvumo ir sukkelto nepageidaujamo poveikio Lietuvoje bei jais remiantis priimti tolesnius sprendimus.

2. SVARSTYTA. Visuomenės nuomonės dėl pandemijos ir vakcinacijos tyrimų apžvalga.

M. Degutis pateikė kelių atliktų visuomenės tyrimų rezultatus:

- *Flash Eurobarometras (2021 m. gegužės pabaiga)*
- *Standartinis Eurobarometras (2021 m. liepos pradžia)*
- *Baltijos tyrimų apklausa SAM užsakymu (2021 m. rugpjūčio pabaiga)*

Tyrimų metu vertinta visuomenės nuomonė apie skiepus, žmonių pasitikėjimą informacijos šaltiniais. Apklausų duomenys rodo, kad pasaulyje 2021 m. liepos mėn., palyginti su 2021 m. vasario mėn., iki 33 proc. padaugėjo nepritariančių valdžios veiksams kovojant su pandemija, tačiau iki 25 proc. sumažėjo teigiančių, kad buvo sunku iškęsti suvaržymus.

2021 m. rugpjūtį atlikti Baltijos tyrimai parodė, kad 70 proc. nepasiskiepijusių bet dar ketinančių skiepytis asmenų nurodė, kad norėtų skiepytis konkrečia vakcina – vyrauja *Janssen* (nes viena dozė) ir *Comirnaty (BioNTech/Pfizer)* (nes patikima, daug žmonių ja skiepijosi). 2 proc. nesiskiepijusių asmenų pasiskiepytų, jei skiepo bus atvyktų į jų kiemą. 41 proc. asmenų nurodė, kad tikrai neskiepytų vaikų nuo 12 metų. Iš pasiskiepijusių asmenų net 70 proc. sakė, kad skiepytis trečiąja doze.

Pagrindinės nesiskiepijimo priežastys – 41 proc. dėl nežinomo ilgalaikio skiepo poveikio, 26 proc. dėl prieštaringos informacijos apie skiepus.

Įvertinus visus apklausų duomenis, parengtos rekomendacijos dėl tolesnių skiepijimo kampanijų:

Vakcinacijos kampanija:

- Atskirti vakcinaciją nuo kitų aštrių klausimų, depolitizuoti;
- Šeimos gydytojų, autoritetingų vietos žmonių įtraukimas, vakcinacijos atribojimas nuo valdžios institucijų,
- Daryti vakciną kiek įmanoma prieinamesnę atstumo požiūriu;
- Diferencijuoti abejojančiųjų grupes ir kiekvienai taikyti savus poveikio metodus;
- Pradėti ir revakcinacijos kampaniją;

Bendrai komunikacija:

- Kalbėti ne apie ribojimus, galimybes ir pan., bet apie žmonių apsaugą nuo viruso ir jo pasekmių (ligoninių uždarymo) suvaldymą, medicinos įstaigų situaciją;
- Sustiprinti kitataučių edukaciją.

Bendras priemonių planas:

- Peržiūrėti ribojimus ir atlaisvinti neturinčius didelės įtakos situacijai, neįvesti naujų nereikšmingų ribojimų;
- Nedemonstruoti požiūrio į nesiskiepijusius kaip į tuos, kuriuos reikia nubausti, bet kaip į tuos, kuriuos reikia apsaugoti (empatija).

NUSPREŠTA.

Pasiūlyti Vyriausybei:

1. Lietuvoje leisti taikyti visuotinę revakcinaciją (skirti stiprinamąją vakcinos dozę) visiems 18+ asmenims: stiprinamąją dozę rekomenduojama skirti ne anksčiau nei po 6 mėn. po paskiepijimo pagal visą vakcinacijos schemą; revakcinuoti rekomenduojama *Comirnaty (BioNTech/Pfizer)* vakcina.

2. Asmenims, pasiskiepijusiesiems viena *Janssen* vakcinos doze, praėjus 6 mėnesiams, skirti stiprinamąją *Janssen* (arba *mRNR* vakcinos dozę), taip pat vertinant individualų poreikį bei galimą riziką.

3. Surinkti daugiau duomenų apie *Spikevax (Moderna)* vakcinos nepageidaujamas reakcijas ir sulaukti EMA sprendimo dėl šios vakcinos tolesnio naudojimo.

4. Vadovaujantis atliktų visuomenės sociologinių tyrimų ir apklausų rezultatais, planuoti tolesnes vakcinacijos, revakcinacijos taktikas bei komunikacijos kampanijas.

Pasitarimo pirmininkė

Živilė Gudlevičienė

Protokolavo

Aurelija Urbonienė